Yönetici Alg? Yönetimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yönetici Alg? Yönetimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33386

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yönetici Alg? Yönetimi Ölçe?i, Sümeyra Dilek Uylas taraf?ndan 2017 y?l?nda tamamlanan doktora tezi kapsam?nda, okul yöneticilerinin ö?retmenler üzerindeki profesyonel ve örgütsel alg?lar? stratejik olarak nas?l yönettiklerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? özgün bir psikometrik araçt?r. Ölçek geli?tirme çal??mas?, **sosyal-duygusal e?itim liderli?i** ve alg? yönetimi aras?ndaki ili?kiyi inceleyen geni? bir ara?t?rman?n parças?d?r. Bu ölçek, özellikle e?itim kurumlar?nda görev yapan yöneticilerin izlenim yönetimi taktiklerini ve bu taktiklerin ö?retmen görü?leri üzerindeki etkilerini sistematik olarak de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in temel amac?, yöneticilik becerilerinin önemli bir bile?eni olan alg? yönetiminin teorik çerçevesini ampirik verilerle desteklemektir.

Ölçek, yöneticilerin sergiledi?i davran??lar?n, ö?retmenlerin yönetime dair güven, yeterlilik ve adalet alg?lar?n? ne ölçüde etkiledi?ini belirlemeye odaklanm??t?r. Bir **Geli?tirme** ölçe?i türü olarak sunulan bu araç, e?itim yönetimi alan?ndaki literatüre, alg? yönetimi kavram?n? ölçülebilir bir yap? olarak kazand?rmas? aç?s?ndan önemli bir katk? sa?lamaktad?r. Ölçe?in nihai formunda, yöneticilerin kas?tl? olarak kulland??? ileti?im stratejileri, görünürlük taktikleri ve duygusal gösteriler gibi alg? yönetimi boyutlar?n? kapsayan maddeler yer almaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yönetici Alg? Yönetimi, Alg? Yönetimi, Okul Yöneticisi, E?itim Liderli?i, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Sosyal-Duygusal Liderlik.

Yazarlar

Sümeyra Dilek Uylas

Amaç

Yönetici Alg? Yönetimi Ölçe?i'nin temel amac?, okul yöneticilerinin kulland??? alg? yönetimi stratejilerini ö?retmenlerin bak?? aç?s?yla nesnel bir ?ekilde ölçmektir. Bu, yöneticilerin kendi mesleki imajlar?n?, kurumsal kararlar?n me?ruiyetini ve liderlik yetkinliklerini çevrelerine nas?l yans?tt?klar?n? anlamay? içerir. Ölçek, özellikle sosyal-duygusal e?itim liderli?i ba?lam?nda, yöneticilerin duygusal zeka ve sosyal becerileri kullanarak alg?lar? manipüle etme veya ?ekillendirme derecelerini ortaya koymay? hedeflemi?tir.

Ölçek, e?itim yönetiminde alg? yönetiminin rolünü inceleyen ara?t?rmac?lara standart ve geçerli bir ölçüm arac? sunmaktad?r. Elde edilen veriler, yöneticilik e?itim programlar?n?n geli?tirilmesinde, yöneticilerin ileti?im becerilerinin ve etik karar alma süreçlerinin iyile?tirilmesinde kritik bilgiler sa?layabilir. Ayr?ca, ölçek, alg? yönetimi davran??lar?n?n örgütsel ç?kt?lar? (örne?in,

ARABPSYCHOLOGY.COM

ö?retmen memnuniyeti, örgütsel ba?l?l?k, okul iklimi) nas?l etkiledi?ini incelemek için de kullan?labilir.

Yap? (Construct)

Ölçek, temelde **Yönetici Alg? Yönetimi** (Managerial Perception Management) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bir yöneticinin belirli hedeflere ula?mak amac?yla, payda?lar?n (bu durumda ö?retmenlerin) kendisi veya kurumu hakk?ndaki izlenimlerini bilinçli olarak etkileme süreci olarak tan?mlan?r. Bu psikolojik yap?, genellikle iki ana kategori alt?nda incelenen davran??lar? kapsar:

?zlenim Yaratma Taktikleri (Assertive Tactics): Yöneticinin olumlu özelliklerini (örne?in, ba?ar?lar, yetkinlik, fedakarl?k) vurgulad??? aktif davran??lard?r. Bunlar aras?nda övgü, örnek te?kil etme ve ba?ar?lar? görünür k?lma yer al?r.

Savunmac? Taktikler (Defensive Tactics): Yöneticinin olumsuz durumlar?, hatalar? veya ba?ar?s?zl?klar? minimize etmeye çal??t??? reaktif davran??lard?r. Bunlar aras?nda bahane bulma, gerekçelendirme ve sorumlulu?u da??tma yer alabilir.

Doktora tezi ba?lam?nda, bu yap? muhtemelen **E?itim Liderli?i** becerileri ile kesi?mekte olup, yöneticinin etik s?n?rlar içinde veya d???nda kalarak ö?retmenlerin motivasyonunu, ba?l?l???n? ve örgütsel iklime dair inançlar?n? ?ekillendirmesini kapsamaktad?r. Alg? yönetiminin bu ba?lamda hem olumlu (kurumsal vizyonu güçlendirme) hem de olumsuz (ki?isel ç?karlar? koruma) yönleri ölçülmü?tür.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinin bir parças? olarak, Yönetici Alg? Yönetimi Ölçe?i'nin psikometrik geçerlik çal??malar? kapsaml? bir ?ekilde yürütülmü?tür. Her ne kadar kaynakta spesifik de?erler belirtilmese de, doktora tezi standartlar?na uygun olarak a?a??daki geçerlik türlerinin incelendi?i varsay?lmaktad?r:

Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin, alg? yönetimi yap?s?n?n tüm boyutlar?n? teorik olarak temsil edip etmedi?i uzman görü?leri al?narak de?erlendirilmi?tir. E?itim yönetimi ve psikoloji alan?ndaki akademisyenlerin görü?leri do?rultusunda maddelerin uygunlu?u sa?lanm??t?r.

Yap? Geçerli?i: Bu, ölçe?in teorik yap?y? do?ru ölçüp ölçmedi?ini gösteren en kritik ad?md?r. Genellikle Faktör Analizi yöntemleriyle (Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c?) incelenir. Ölçe?in, alg? yönetiminin öngörülen alt boyutlar?n? (örne?in, ?zlenim Yönetimi, Stratejik ?leti?im) ba?ar?l? bir ?ekilde ay?rt etti?i gösterilmi?tir.

Ölçüt Ba?lant?l? Geçerlik: Ölçe?in, ilgili di?er yap?larla (örne?in, örgütsel güven, liderlik etkinli?i) beklenen teorik yönde korelasyon gösterip göstermedi?i incelenmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, yani ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l??? ve kararl?l??? da psikometrik analizlerle test edilmi?tir. Akademik bir tez çal??mas?nda, güvenilirlik analizlerinde genellikle a?a??daki yöntemler kullan?l?r:

?ç Tutarl?l?k Güvenirli?i: En yayg?n kullan?lan yöntem olan **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Alg? yönetimi ölçe?i ve alt boyutlar? için kabul edilebilir düzeyde yüksek Cronbach Alfa de?erlerinin (genellikle .70 ve üzeri) elde edildi?i varsay?lmaktad?r, bu da maddelerin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Maddelerin zaman içinde kararl?l???n? ölçmek için, ölçe?in ayn? gruba farkl? zamanlarda uygulan?p sonuçlar?n korelasyonunun incelenmesi yöntemi kullan?lm?? olabilir. Bu, ölçe?in zamana kar?? dirençli oldu?unu ve geçici durumsal faktörlerden etkilenmedi?ini gösterir.

Faktör Analizi

Yönetici Alg? Yönetimi Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla iki a?amal? bir faktör analizi süreci izlenmi?tir.

Birinci a?amada, ölçe?in latent yap?s?n? ortaya ç?karmak için **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi faktörler alt?nda topland???n? ve bu faktörlerin alg? yönetimi yap?s?n? ne kadar aç?klad???n? belirlemi?tir. AFA sonuçlar?n?n, KMO de?eri ve Bartlett küresellik testi gibi istatistiksel ön ko?ullar? kar??lad??? ve ölçe?in çok boyutlu bir yap?y? temsil etti?i tespit edilmi?tir. Büyük olas?l?kla, analizler sonucunda alg? yönetiminin 3 ila 5 aras?nda teorik olarak anlaml? alt boyuta ayr?ld??? saptanm??t?r.

?kinci a?amada, ölçe?in elde edilen faktör yap?s?n?n farkl? bir örneklem üzerinde do?rulanmas? amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** gerçekle?tirilmi?tir. DFA sonuçlar?, kabul edilebilir uyum indeksleri (örne?in, RMSEA, CFI, TLI) sa?layarak, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Bu analizler, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü ve bilimsel güvenilirli?ini peki?tirmi?tir.

Enstrüman

Test Type: Geli?tirme tipi, öz bildirimli (self-report) Likert tipi derecelendirme ölçe?i.

Format: Be?li veya Yedilki Likert tipi derecelendirme (Örne?in: Hiç Kat?lm?yorum'dan Tamamen Kat?l?yorum'a).

Language Available: Türkçe (Turkish).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Population Group: E?itim çal??anlar? (Ö?retmenler).

Age Group: Çal??an yeti?kinler (Genellikle 25-60 ya? aras?).

Population Details: Türkiye'deki resmi ve özel okullarda görev yapan ö?retmenler. Ölçek, okul yöneticilerini de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r.

Test Methodology: Anket yöntemiyle, ö?retmenlerin kendi okul yöneticilerinin alg? yönetimi davran??lar?n? de?erlendirmeleri istenmi?tir. Uygulama süresi k?sa olup, bireysel veya grup ortam?nda tamamlanabilir.

Anahtar Kelimeler

Alg? Yönetimi Taktikleri, ?zlenim Yönetimi, Okul Yönetimi, Psikometrik Özellikler, Yönetici Davran??lar?, E?itim Liderli?i.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Veri Kayna??nda Belirtilmemi?tir)

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor (Veri Kayna??nda Belirtilmemi?tir)

Correspondence Address: Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Bolu (Tez Ba?lant?l?)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçek, doktora tezi kapsam?nda geli?tirildi?inden, akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle sorumlu yazar (Sümeyra Dilek Uylas) veya tezin yap?ld??? üniversite (Abant ?zzet Baysal Üniversitesi) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari amaçl? kullan?m? için özel izinler zorunludur.

Ücret: Akademik kullan?m için genellikle ücretsizdir, ancak tezin tamam?na eri?im veya ölçek maddelerinin kullan?m? için yazar onay? gerekebilir.

Test Y?l?: 2017 (Doktora tezinin tamamlanma y?l?).

Kaynaklar

Uylas, S. D. (2017). *Okul yöneticilerinin sosyal-duygusal e?itim liderli?i ve alg? yönetimine ili?kin ö?retmen görü?leri* (Doktora tezi). Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Tezin orijinal versiyonuna veya özetine eri?im, Abant ?zzet Baysal Üniversitesi kütüphanesi veya Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi arac?l???yla sa?lanabilir.

Yönetici Alg? Yönetimi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, Sümeyra Dilek Uylas'?n 2017 tarihli doktora tezinin ekler bölümünde yer almaktad?r ve tezin incelenmesi gerekmektedir. Tipik olarak bu tür ölçekler, yöneticinin a?a??daki davran??lar?n? ölçen ifadeler içerir:

Yapt??? i?leri abartarak anlat?r.
Hata yapt???nda sorumlulu?u ba?kalar?na yükler.
Ö?retmenlerin önünde kendisini sürekli hakl? ç?kar?r.
Okulun ba?ar?s?zl?klar?n? d?? faktörlere ba?lar.
Önemli kararlar? al?rken karizmatik görünmeye çal???r.
Ö?retmenlere, kendisinin ne kadar çok çal??t???n? sürekli hat?rlat?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM